

Szilágyi Domokos évei

Az idén volna negyvenéves. Csontjai, amelyek földi vázát roskatag Jrizték, több mint egy éve a földben találtak nyugalmat. Szelleme előbb, mint valaha. Összeszámolni is nehéz a halála óta hozzá írt, hozzá soha el nem jutó verseket. Am fontosabb ennél, hogy művei ne csak a költőtársakban, a tollforgató utódokban éljenek — jussanak el az olvasók minél szélesebb rétegeihez. Mert ő ennek a korszaknak a legnagyobb egyénisége, leghívebb kifejezője a romániai magyar irodalomban. Bár egy korábbi évfordulón szembe fordult Adyval, az Ady-fajta önmérsztők, önpusztítók — és mégis teremtők közül való.

Adószai vagyunk (nem neki, ő ezt sosem igényelte) ennek az értékítéletnek a tárgyszerű, elemző bizonyításával. Persze, a hagyományos értelembe vett monográfia ideje még nem jött el, a lényegig hatoló jelenség-tanulmányoké is aligha; már csak azért sem, mert a hagyatékot előbb föl kell tárni, hogy örökséggé válhasson. S hogy milyen értékek rejlenek itt, azt talán érzékelteti vers-, próza-, levél-összeállításunk, amely főként az utolsó évekbe enged bepillantást, tényanyagával, hangulatával, meglepő játékaival — és a sors kihívásával.

*Elzártam magam elől az utolsó utat,
a csillagokon túlit, hol hiába kutat
fürkészt szem, okos eszköz, fáradatlan elme,
hova nem követhet földiek égi szerelme...*

A versek nagy része önmagáért beszél. Utolsó otthonából, illetve barátoktól kerültek elő, ifjúsága és férfikora tanútól. (Tudomásunk szerint itt jelennek meg először, majd nemsokára a Dacia Könyvkiadónál, abban a kötetben, melynek szerződését kevéssel a mindent lezáró 1976. novemberi este előtt írta alá és küldte el a kiadóba.) A meglepetést angolul és románul írt, a hetvenes években született versei jelentik (az eredeti mellett a Ritoók János, illetve Veress Zoltán készítette fordításokat közöljük): műfordítói munkájának, Burns, Whitman, a hazai kortárs Nichita Stănescu és St. Aug. Doinaş magyarázása idején keletkeztek — és akaratlanul többek lettek, mint alkalmi nyelvi játékok; Szilágyi Domokosról és Szilágyi Domokosra vallanak, egy más nyelvi közegben is, a társkeresőre, a mindent ébren figyelőre, a gunyoros és tragikusan komoly költőre.

E kései látogatás „Szilágyi Domokos műhelyében“ nem előzmények nélküli. Hogy mennyire a magunkénak tudtuk, nem most kell elmondanunk (elmondtuk *A halál árnyéka*, a *Szerelmes versek a szabadsághoz*, a *Bolyai János Vásárhelyütt* s a *Hétmérföldes csizma*, a *Bartók Amerikában*, a *Magasan*, a *Törpe ecloga* és más Szilágyi-versek közlésével, a maguk idején). Több műhelylátogatásra nincs már mód, ez az utolsó. Utána már az emlékezés s a tudományos felmérés tisztelgése következik.

Előlegképpen idézzük — Szilágyi Domokost. Egy kerekasztalértekezleten mondta, 1965-ben, amikor éppen a fiatal költőkről értekeztek (az *Igaz Szó* az évi utolsó számában jelent meg a szöveg): „Chattertont, ki fél év-századdal megelőzte az angol romantikusokat (tizennyolc évesen posztult el), számon tartja az irodalomtörténet. Nem mint fiatal költőt. Kézenfekvő lenne olyan közismert fiatalokra hivatkoznunk, mint Rimbaud, Petőfi, Botev, József Attila vagy akár Nicolae Labiş. A jámbor — vagy kevésbé jámbor — szerkesztő mindig kockáztat: akkor is, ha közöl, akkor is, ha visszautasít. Az augurok divatja letűnt, de a versrovat vezetőjének augurnak is kell lennie; esetleges balsikerét még csak magyaráznia sem szükséges, mert sikerei szerint ítélik meg. Tehát: több bátorságot és több fantáziát! Ami pedig a költőket illeti — életkortól függetlenül —: örökös föladatuk, hogy fiatalok legyenek. Mint a h. c. fiatal Arghezi vagy Sandburg.

A legeslegfiatalabbak meg — kikről itt ma szó volt — nyilván csak Claude Roy bölcs mondását alkalmazhatják: aki írja, marja.“

Szilágyi Domokos megmaradt legeslegfiatalabbnak.

K. L.

SIRATÓÉNEK 1456-BÓL

Sirton-zokogjatok
 ujjam alatt, húrok!
 Vitézek virágát,
 gyöngéknék gyámolát,
 magyar erdőknek
 kőkemény tölgyfáját,
 ozmánok ostorát,
 hunyadi havasok
 sudár fenyőfáját
 villám kettévágta,
 földre is sújtotta,
 szilaj koronáját
 porba is tiporta,
 ott ő büszke éltét
 mindjárt kioltotta —
 sirton-zokogjatok
 ujjam alatt, húrok!

Buda büszke vára, többé nem látod már,
 ki dicsőségének szemtanúja voltál!
 Bakonynak erdeje, hullasd el a lombod!
 Tokajnak szőleje, tőkéd vért véreddzék!
 Duna danás habja, folyásod megálljon!
 Vég Temesnek vára, bástyád gyászt
 öltözzön!

Kárpátok bércei, könnyetek omoljon!
 Hunyadvár, tornyodat súlyos bánat húzza!
 Fűvek, hajoljatok barna földi rögre:
 virágok, arcotok harmatkönny öntözzé;
 törzseteket, ti fák, a kín hasogassa!
 Madarak, szárnyatok ólom kösse földhöz;
 ti medvék, farkasok, jajgó üvöltéstek
 kemény kősziklákat is megremegtessen!
 Özek, vinnyogjátok bele a szellőbe
 könnyező lelketek óriás fájdalomát!
 Viharhozó felhők, hullton-hullajtsátok
 súlyos könnyeteket: tengerekké nőjön!
 Országok népei, szívetek hasítsa,
 szablyaként vagdossa halálának híre!

(— — Hideg vasát hideg keze szorongatja,
 páncélja megdermedt tagjait csókolja,
 hős lelke tükrének parazsa kiégett;
 pogányok inait remegtető hangja
 nem ad már parancsot bátor seregeknek!
 Egten-égő szemmel vitézei sírják
 szomorú halálát, gyászos pusztulását — —)

Föld mélye, készítsél puha ágyat néki!
 Hegy gyomra, testének adjál ércoporsót!
 Borítsd rá sötétlő szemfedődet, éjjel!

Kolozsvárott, 1956. szept. 21-én

Ringassátok, erdők, szélben hajladozók!
 Forrás, te csobogjál igaz mesét róla:
 népe dicsőségét, török rettegését: —
 kőszikla, fejtanak sírja elé álljál;
 virágok, koszorút teremjetekek rája!

(— — Özvegye siratja, fiai zokogják —
 fájdalmabb fájdalomma senki másnak
 nincsen;
 dali paripája megremegve várja;
 — haj, de sarkantyúját véknya már
 nem érzi,
 haj, de csatazajtól nem ijedő füllel
 nem hallja meg többé hangját
 asszonyának,
 sem a zokogását ifjú fiainak — —)

Barna rögök, testét ha befogadjátok,
 hősi-nagy erejét el ne bocsássátok:
 acél-búzaszembe szívó gyökér szívja,
 utódai egyék éltető kenyerét,
 s rája gondoljanak, példájukul álljon; —
 tápláljatok zsenge fűveket belőle:
 kiknek ágya léssen pihe-puha pázsit:
 róla álmodjanak csodás aranyálmot; —
 tápláljatok sudár fenyőfát belőle:
 örök dicsőségét égbenyúlva mondja; —
 — rög-ágyából forrás szökkenjen a földre:
 óceánhabokig elszállítsa hírét:
 hadd kiáltsák bele viharzó viharba; — —
 így éljen ő tovább, évezredekken át
 emberek véreben, pázsit nedveiben,
 fenyők gyantájában, sudár ágaiban,
 forráscsobogásban, óceánhabokban,
 viharzó viharban — — mindörökké éljen!

Dallal daloljátok
 ujjam alatt, húrok:
 vezérek virága,
 gyöngéknék gyámola,
 magyar erdőknek
 kőkemény tölgyfája,
 ozmánok ostora,
 hunyadi havasok
 sudár fenyőfája
 idők zúgásában,
 csaták viharában
 büszkén tör az égnek: — —
 örök dicsőségét
 dallal daloljátok!

SPARTACUS EGYIPTOMBAN

Széljegyzet Howard Fasthoz

1.

Mezítlen talpad szikrazuhatag
szurkálja-sebzi... Ez a sivatag...

Agyékkötőd is fáklya már... kevés,
kevés még mindig ennyi szenvedés?

— Hát lángnyelv lesz a lánc is lábodon
(ne is próbáld lerúgni lázadón),

s a nyelved is fájó marék parázs.
Szemed: vakító tűzkigyó-marás.

Gondolat-gőzzel telt kazán-agyad
robbanni kész... — Nem, nem, még nem
szabad!

Csak rakd a máglyát — lángot lángra fel,
még akkor is, ha téged éget el,

csak rakd a máglyát: szokd meg a tüzet
— s reméld, hogy gyúlnak még egyéb tüzek.

(1956?)

2.

Már itt az este. Moslék-ételed
(az egy, ami nem éget: langy-meleg)

szüresöld föl... lassan... minden
csöppje: vér...
szükség van rá... Millió kis fehér

idegszálad feszítsd meg: úgy ügyelj,
hogy még a szaga, az se vesszen el!

3.

Aludj, rabszolga... — Túl a tengeren,
ahol citrom, narancs — s rabság terem:

a Vezúv gyomra mélyen megkorog:
kavarognak a lávafolyamok,

melyek hamvából — örök oltalom —
szobrod fog állni a hegyoldalon.

FESZÜLŐ IDEGGÉ...

Feszülő ideggé sodort,
mi átment rajtam, ami volt:
sodortak álmatlansággá vásott,
napi kis megalkuvások,

a kín, hogy tisztának tudjam
— mert a jónak nagyobb ára van! —,
hogy hű maradjak azokhoz, akik
hűk voltak hozzám, aki leszek.

(1960 körül)

Energiaforrás, mint a hasadó urán,
magam is vagyok — de nap nap után
hatalmasabb, mert értelmes — — tehát
velem számoljanak előbb a diplomaták,

mert időm kevés, s fogalom a kísértés,
hogy olyanná pofozzon a mindent-megértés,
ki az alázatra is ráér
körömfeketényi szabadságért.

KÉTFELÉ

Sűrű szitkok. Szidalom-ár.
Egy hajnali dalosmadár.
Mélabú vagy depresszió.
A madár: feketerigó.
Kilátástalan. Vagy hazug.

Veréb csiripel, gerle bűg.
Vagy decensebbül: ez a spleen.
Hangok. Hangverseny odakinn.
Az élet féllábon biceg.
Tudjátok: én mégis hiszek.

Már nem tudom, kicsikém, mióta ronggyá ázott az arcom
saját könnyeimtől s a másokéitól, a Te könnyeidtől is,
már nem tudom elképzelni, hogy másképp is lehetne,
hogy a szó ne cafatokban bukják ki a számon, azon véresen,
már nem tudom, kicsikém, már semmit sem tudok,
vagyok, mint a kötél, melyet húznak kétfelől, kétfelé,
vagy állok tengerparton, és értem jön a hullám,
magával ragad, majd kidob, hogy fulladok és tikkadok,
már nem tudom, mi lehettem volna és mivé lehetnék,
már mindegy is, amíg a halálra rájön az ehetség.

Csak írok itt átbotába.
A fejem ugyan kissé kába,
mint hogyha vertem volna kőbe,
vándorkőbe, szikla időbe.
Falak, mindenütt csak falak.
Levegő sehohol egy falat.
S a belém kövesedett mámor
nem bír kiragadni a mából.

Várlak, ki tudja, mióta.
Várlak, a régi nóta.

Várakozás, ez a sorsunk.
Mégse legyél, kicsi, sors-unt.
E ronda rimeket elfeledjük,
felejtjük el, kicsim, együtt.

Arcal befelé: rejtjük el arcunk mások előtt.
Ügyis mást látnak rajta, mint mi.
Amit a mérge, a mámor előtt,
igyekezzünk továbbra se hinni.

1975. május

SZÓNÉK RUHÁT

Szónék ruhát a világ álmaiból,
de nem mindig akar egyet az ész
s a gyomor.

Finom szövetet éhesen?
Vagy olcsó dokkot jóllakottan?
Tízezer éve kérdezem,
csoda, hogy még meg nem
háborodtam.

(1967 körül)

Szónék ruhát a világ álmaiból,
de nem mindig akar egyet az ész s a gyomor.

Zsákutca, zsákutca. Bizakodásom,
legörbül, legörbed nevetésem.
Zsákutca, zsákutca — hol a kiút?
Hát átmászom a kerítésen.

Szöjünk ruhát a világ álmaiból.
Ha jóllakott az ész, mit számít a gyomor?

HÓEMBER

Hóember nélkül nincs tavasz.

Ihaj, hóvirág,
tyuhaj, ibolya,
s májusban rázendítenek az orgonák,
és meghódol a Vénusz.

Dehát
hóember nélkül nincs tavasz.
Valaminek csak el kell olvadnia?!

RÖVID VERS AZOKNAK, AKIK HÁTRAFELE NÉZNEK

Sorban, szépen. Virslit adnak.
Gyűlünk, gyűlünk egyre többen.
Hogy előttem sok az ember?
Fő, hogy sok van már mögöttem.

(1967 körül)

ÉN AZT HISZEM...

Én azt hiszem,
hogy akik
szűzen halnak meg,
pokolra jutnak.

(1967 körül)

I.

Csontok, csontok.
 Hogy csikorogtok,
 építtek-bonttok, javítottok-ronttok.
 Bőrömön kiárad a láz.

A rádió egy koponya,
 vicsorit foghíjas vigyora —
 — hát talán ez a vég, veszett
 csont-végezett oly élvezet?
 S e csont vigyor az, mely mindent
 megmagyaráz?

Amely lesznek:
 összekoccan bennem a váz.

mész, foszfor, élet-termelő,
 szorgalmas vörös csontvelő.

Csontok, csontjaim, csikorogtok,
 amíg élek, amíg éltek.
 S ha a halál keses angyalai
 húsból kiheréltek:
 ti öriztek engem tovább,
 évszázadoktól meggyötörten.
 Tanúm leszel, ásványi váz.
 Hogy nem hajlottam. Hogy csak törtem.

II.

Időm egyre kevesebb
 — s ez nemkeresztény misztika — —
 E világon mit keresek?
 No, keveset.
 De most nem illik a panaszkodás,
 költői kotkodács,
 minden napra egy vers — pardon: tojás,
 utókornak fehérje, vitamin.
 Vagy még az se: csak annyi, hogy legyen
 elesámcsonnia valamin.

(1967—1973)

ÉLETRE

Elzártam magam elől az utolsó utat,
 a csillagokon túlit, hol hiába kutat
 fürkész szem, okos eszköz, fáradsatlan elme,
 hova nem követhet földiek égi szerelme,
 hová el nem hatol más, csak vágy, csak fájdalom,
 és nem enyhíthetem, hiába fájdalom,
 jaj, nem enyhíthetem; — elzártam, s mint senki se,
 lettem az elmúlásnak reménytelen szerelmese:
 ha kérlelem is, életre lehelő csókot ad —
 elzártam magam előtt az utolsó utat.

1973

III.

Nem keresztény e misztika,
 inkább amolyan istenátka:
 féreg bújjék bőre alá,
 aki az időt kitalálta!
 örölje hagymáz, kolera,
 rohassa csoma, pestis! —
 Káromkodom, lám, s hogy ver a
 szívem — túlélem ezt is;
 nem sokkal, persze. Az Időtől,
 e nyamvadtt cinikustól
 túl sokat nem remélhetek.
 Így hát a költő kussol,
 hiszen elképzelni se tudja
 — oly eset s oly esetlen —
 a halált. De valljuk be csak:
 az öröklétet sem.

IV.

Misztika ez, de nem keresztény — —
 sárgává érnek mind a csontok.
 Ízületeink addig is
 ropják a táncot, a bolondot,
 velük totyog öregesen
 (mert bölcsen s higgadtan) a váz.
 Amely végül maga marad.
 S amely végül mindent megmagyaráz.

V.

Misztika ez, de mily pogány!
 Hogy a verejték is kiver.
 Olvaslak — a halál jogán —,
 fejlődéses Apollinaire,
 jogán a halálnak, amely
 hozzád sülyeszt — hozzád emel.
 Nincs vég. Végem csak énnekem van,
 mert tudom, hogy lesz. — Gyül a vád
 létem ellen, s én motyogok:
 hogy: előre! — vagy csak: tovább!

HARMINCÉVES KORÁRA...

Harmincéves korára ősz az ember,
fejbübig rokkant harmincévesen.
Nem mer a világhosszra kilépni,
nem mer meghunyni a sötétbe sem.

Furcsa hernyó az ember: hogy virágja
önnön benső részeiből kirágja —

1974. III. 22.

A TÖBBIEK

mint aki üvegcserepet rág
vérbé borítja nemcsak ajakát
de agyát is amennyi megmaradt

azé lenne a pálma
aki örömet kornyikálna
úgy is mint „hasznos akarat“

bár eltöprenghetünk azon
hogy az akarat is haszon

semmi több ez a máj juss
legyel utilitárius

1974

KÉRŐDZŐ

Kérődném vissza magamat,
a hajdanit —

a mikorit?

Az anyám hasából valót?
(Kézenfekvő rím: mikor itt) —
oly kézenfekvő minden, Isten,
te, költői képeket ellő
izé, ki — mint az izé — nincsen,
csak olyan semmirekellő,

1975

APOLLINAIRE

Cipelik angyalocskák,
viszik az égi rocskát,
az égi-régi ócskát
napszállatkor haza.
Cipelik ördögöcskék
az angyalocskának öccsét —
vele megy igaza.

1975

kivedli, s élettelen-szárason
utolsókat vonaglik már a szón.

Így mi. Én is így, Te is, szívem, így.
Hinnél, szegénykém, de hát mire higgy.
Majd ajtónkon — homlokunkon — megírjuk.
mint Dosztojevszkij hőse, hogy: egérlyuk.

Et les autres chantent
Apollinaire

ha másnak nem magadnak
s ne irigyeld akik ezt-azt aratnak

ha bántanak ne bánd
légy kiméletes önmagad iránt
ne szívjál „lassu mérgeket“
kíméld a föld alatti férgeket
ők is isten állatkái
e fölfedezés se máj

ki tudja mit hoz a holnap
et les autres chantent
s a többiek dalolnak
helyetted is

mint a többi nagy hatalom,
akár a többi, többi, többi — —
ha volna röhögni valóm,
hát csak ezen tudnék röhögni,
föld alá röhögni magam,
ó, sokkal jobb, jobb társaságba —:
ne ütközsem minduntalan
a sok szemetet hordó árba
vidáman sikló sok-sok szalmaszálba.

Ember-igéket öltő
kiséretül a költő
mélységet-magasat
bejár. Nyomában eszmék.
Talán láttatja lesz még,
ha földünk meghasad.

UNDOR

Az undorban is megfürödtem,
hisz undorokra, kézsre jöttem,
ezernyi undorral mögöttem —
tanulságos történelem.

Egek, de hisz nem volt ez önként,
és nem tudom, mivégre történt
ez éppen énvelem.

De most már mindegy, hogy kivel —

hajdan hittem: cipelni kell
más helyett is, s már nem tudom
ledobni terhem féluton.

Altassatok, hülyítsetek:
az egyik főnnjáró beteg,
ágyban fetreng a másik.
Nemsoká a bódult világ
mindegy-agyamba vásik.

KAMASZ ANGYAL

I.

Kamasz angyal vagyok. Ne haragudjatok,
se mászt örízni, sem elbukni nem tanultam
meg még.

Egy kamasz ördögbe vagyok szerelmes,
bár nincs nemem. Higgyétek el:
ez a legeszményibb szerelmem,
mert csupa vágy az elérhetetlenért.

Amit elértél, már nem a tied.
Nem akarok elérni semmit:
nem akarom, hogy ne legyen mire vágynom.
Chagall-szárnyú angyal vagyok,
Bosch-pofájú ördögbe szerelmes.
Csak egy helyet adjatok a háztetők felett.

II.

Helyet a háztetők felett!
És varázsos szemet, parázs-

1976

MEGVERT ...

Megvert az Isten
élettel.

Meg a szerelem:
élnem kell.

Meg a halál is:
félnem kell.

Megvert az Isten
élettel.

Meg a poézis
vallással.

Meg a muzsika
hallással.

Meg az éj éber
alvással.

Meg a szerelem
egymással.

Fekszem, virrasztok
megverten.

Balekség díját
megnyertem.

Ostobaságét,
én, marha.

1976 nyara

Lettem ilyen kész-
akarva.

Lettem, hát lettem,
nyöghetem.

Nincs piros ászom,
tők hetem,
tudom akár ki-
köphetem — —
léttem és tettem —
nyöghetem.

Lettem, hogy legyenek
végtére
ország-világnak
cégére;
ki tudja, ilyen
cég ér-e
bármit is — járjunk
végére.

Föld alatt dől el,
nem másutt,
föld felett, füstben —

szemet, hogy bekukkintson a
családi szentélyekbe, mint Lesage
sánta ördöge, s undorát
kötvén, Belzebűbnak, csokorba,
kiváncsozok vissza a meghitt
tűzhelyhez: haza, a pokolba.

III.

S a föld fölül s a föld alól
vissza a földre — ez a próba!
Végignézni az emberi
történetet, eme karóba
húzottat, s mégis itt maradni
és megmaradni, mert hiszen
olyan ólomsúlyos az élet.
És nem könnyű meghalni sem.

nincs már út;
akadjon az, ki
megértse,
ne vélje, hogy csak
azértse.

Függök a légben,
ég s föld közt —
választhaték vón jobb
időközt?
Mindegy. Hisz nem én
választék.
Legfönnebb, hogy nincs
választék

hajamban — ez is
valami.
Ki tud mindent meg-
vallani?
Ki tud mindent meg-
hallani?
Vagyok. És ez is
valami.

DANIEL SPINSTER

(Born 1938. 1967: M. A., Oxford. For the time being collaborator of The Times' Literary Supplement, obviously anonymously)

GRAMMAR I

Birds sitting on the wireless waves
We both sitting on the sparkles of stars
There are things I can't grasp
There are things you can't grasp
There are things he/she can't grasp
There are things we can't grasp
There are things you can't grasp
There are things they can't grasp
There are things wanted by somebody to be bound
 each to each to be incomprehensible
No grammar helps more
We all are buried more or less
I buried myself in all things of time
And in all times of things
And in all tenses of grammar

TO BE

To be — it isn't a nice-looking thing
not to be — it isn't a nice-looking thing
and what a shame — I'm a man doing to think

The shame is perhaps of mine
the shame is perhaps of yours
the shame is — surely — of ours — of course

THE DOOR OF NOTHING

The door of Nothing, the door of Endless,
the door of Infinite —
it seems to be my End.
It seems to be a Whole, a Quite.
It seems to be neither me, nor you,
it doesn't seem to be like anyone —
it seems to be a match of you and me
with none of us had won.

(Született 1938-ban. Az oxfordi bölcsészeti kar végzettje — 1967. Jelenleg a The Times' Literary Supplement munkatársa, nyilvánvalóan névtelenül.)

NYELVTAN I

Madár ül rádióhullámon
 Mi ketten meg csillagsugáron
 Van amit megragadni nem tudok
 Van amit megragadni nem tud
 Van amit megragadni nem tudunk
 Van amit megragadni nem tudtok
 Van amit megragadni nem tudnak
 Vannak dolgok melyeket valaki
 érthetlenné akar összefűzni
 Nyelvtan itt többé nem segít
 Mindnyájunkat többé-kevésbé föld temet
 Az idő minden dolgaiba temettem magam
 És minden dolgok idejébe
 És minden nyelvtani időbe

LENNI

Lenni — ez nem kedves dolog
 nem lenni — ez nem kedves dolog
 s mily szégyen — még gondolkodó vagyok

a szégyen az enyém talán
 a szégyen a tiéd talán
 a szégyen — persze — a miénk — az ám

A SEMMI AJTAJA

A Semmi ajtaja, a Végtelen ajtaja,
 a Határtalan ajtaja —
 mintha ez lenne a Végem.
 Mintha Egész, mintha Teljes,
 mintha sem én, sem te nem lenne,
 mintha nem hasonlítna senkire,
 mintha kettőnk párharca lenne,
 amelyben egyikünk sem nyert.

* A spinster szó jelentése: vénlány, hajadon, aggszűz.

O VARA MEA

Est-ce que c'est trop sentimental?
(VALÉRY)

O vara mea de-acum douăzeci de ani
o vara mea cit de îndrăgostit am fost
cit de îndrăgostit de tine

stăteam pe malul riului
tu cu soarele tău cel din sus și cel din jos
și eu cu ardoarea mea
ardoarea adolescentului care nu știe
că ardoarea îl va arde

Vară

tu vară

ei — ne-am înțeles

tu și cu mine — anotimpuri în veșnicie — — hai!

Dar tu (probabil n-aveai de-ales)
tu între timp te-ntomnai.

o vara mea de-acum douăzeci de ani
și m-am uitat în ochii tăi cei din sus și
cei din jos
ochi cei din sus — sori cei din jos
o ardoarea mea de-acum douăzeci de ani

Stăteam culcați pe malul riului
și ne uitam în ceruri și în apă
și poate-am fost prea mici prea mititei
ca vara cea mare în noi să-ncapă

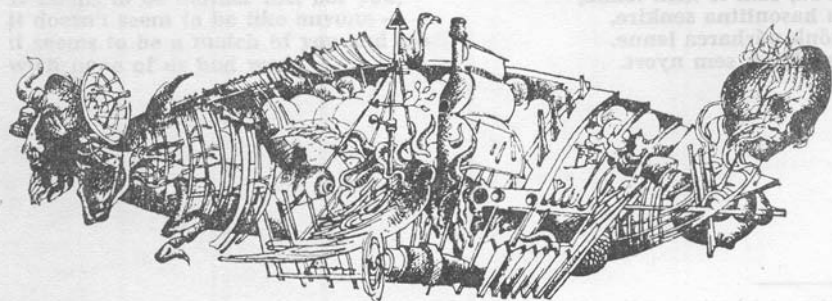
N-AM FOST ATENT

N-am fost atent când s-a făcut lumea
n-am fost atent și-acum îmi caut locul
și am căzut — nici acum nu știu unde
căci mi-am părăsit și m-a părăsit norocul

Nu știu ce an ce lună ce zi e
când mă apucă sfînta erezie
și nu știu de loc
unde s-a născut pasărea cea din foc

CÎNTEC DE ZI ȘI NOAPTE

încă șapte ore curg
încă șapte pîn-amurg
ș-încă unșpe pînă-n noapte
unșpe ore calde coapte
ș-încă-încă douăsprezece
pînă dimineața rece
ziua care o petrece
omul (oricum ar fi) e ce
trebuie să o întrece

SZILÁGYI DOMOKOS

Ó ÉN NYARAM

Ó én nyaram húsz évvel ezelőtt
ó én nyaram mily szerelmes voltam
mily szerelmes beléd

álltunk a parton a folyónál
te ama fenti s ama lenti napoddal
én a magam hevével
hevével a kamasznak ki nem tudja
hogyan hevében megég

Nyár

ó te nyár
megegyeztünk tehát
te meg én — az öröklét évszakai — — jöszte!

de te (talán nem választhatva mást)
te közben átfordultál őszbe.

NEM FIGYELTEM ODA

Nem figyeltem oda mikor a világ készült
nem figyeltem oda és most helyem keresvén
aláhullok — most sem tudom hova
mert elhagytam s elhagyott a szerencsém

Nem tudom milyen napban hónapban évben
száll meg szent eretnkségem
s annyit se bár
hol született meg ama tűzmadár

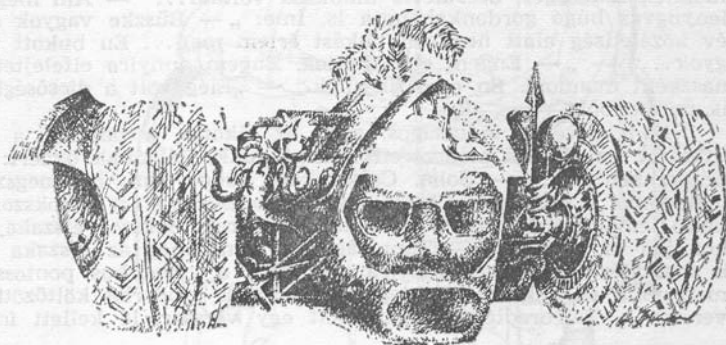
Est-ce que c'est trop sentimental?
(VALÉRY)

ó én nyaram húsz évvel ezelőtt
és a szemedbe néztem ama fentibe
s amaz alantiba
napok alatt — szemek fent
ó én hevem húsz évvel ezelőtt

feküdtünk a parton a folyónál
bámultuk a vizet és az eget
és talán túl aprók túl kicsinyek voltunk
bennünk a nagy nyár el nem férhetett

NAP-ÉJI ÉNEK

még két óra eltelik
még két óra estelig
még tizenegy éjten éjig
fülledt-melegen beérik
és még és még tizenkettő
ameddig a reggel megjő
embert hideg napra keltő
amit (legyen ahogy lesz) ő
mindennap átvészelve

Simon Sándor rajzai